

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten, Hållbart och innovativt energisystem
Lin Liljefors
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se,
lin.liljefors@regeringskansliet.se

Yttrande angående förslag om ändring i förordningen om bidrag för energieffektivisering i småhus

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak förslaget om ändringar i förordningen (2023:402) om bidrag för energieffektivisering i småhus.
- Energimyndigheten vill lyfta möjligheten att tydligare rikta stödet mot småhus med låg energiprestanda genom att använda energiklass som villkor istället för värdeår.
- Energimyndigheten anser att även fjärrvärmvärmda småhus bör kunna ansöka om stöd för förbättring av klimatskärmen.
- Energimyndigheten stödjer förslaget till ökad flexibilitet kring vilka åtgärder som kan beviljas stöd och att stödet breddas till att omfatta småhus med fler uppvärmningsformer. Myndigheten ser särskilt positivt på att begränsningen i 11 §, som tidigare innebar att stöd för klimatskärmmåtgärder bara kunde ges efter det att stöd för värmesystemåtgärder redan getts, har tagits bort.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak förslaget om en förlängning och utveckling av bidraget för energieffektivisering i småhus. Energieffektivisering av småhus har inte bara betydelse för att minska berörda hushålls sårbarhet för höga energipriser. Det är också nödvändigt för att Sverige ska klara omställningen till ett hållbart och robust energisystem och leva upp till åtaganden om energieffektivisering enligt det reviderade direktivet om energieffektivitet (EU/2023/1791), EED. Myndigheten delar också Klimat- och Näringslivsdepartementets bedömning att energieffektivisering av

småhusbeståndet är fortsatt samhällsekonomiskt lönsam.¹ Samtidigt vill vi poängtera att det aktuella stödet måste ses som en av många insatser som kommer krävas under en lång tid för att realisera energisystem- och samhällsnyttan i ett energieffektivt småhusbestånd.

Energimyndigheten saknar en utvärdering och analys av tidigare småhusstöd i bakgrunden till förslaget. En sådan vore önskvärd för att bättre förstå hur och i vilken omfattning det tidigare stödet varit kostnadseffektivt och bidragit till energibesparingar. Slutsatser från en analys av det tidigare stödet skulle kunna ligga till grund för den aktuella förlängningen och ge en evidensbaserad utgångspunkt för dess utveckling.

Energiklass som villkor istället för värdeår

Energimyndigheten vill lyfta möjligheten att villkora stödet utifrån ett småhus energiklass istället för dess värdeår. Det finns en rad värden med en sådan alternativ utformning:

Småhusbyggandet i Sverige har kraftigt avtagit efter 1990 vilket gör att de allra flesta småhus omfattas av villkoret om värdeår i förslaget. Det finns inte heller några särskilda byggnadstekniska förändringar ifråga om energieffektivitet kring år 1990 som skulle motivera varför senare småhus generellt kan antas vara i mindre behov av energieffektivisering. Villkoret får därför en mycket svag urskiljande effekt som inte märkbart reducerar antalet ansökningar och inte heller på ett betydande sätt styr det statliga stödet mot småhus med stora behov av energieffektivisering.

En låg energiklass, som fastställs i en energideklaration, som villkor för att vara berättigad stödet skulle öka dess träffsäkerhet och bidra med flera andra värden. Det skulle säkerställa att de tillgängliga medlen används i den del av småhusbeståndet som har sämst energiprestanda, och där nyttan för både energisystemet och för det enskilda hushållet blir stor. En sådan riktning av stödet skulle gå i linje med EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD) som ålägger medlemsstater att rikta styrmedel särskilt för att uppnå en förbättring av energiprestandan i den del av beståndet som har sämst sådan.

Visserligen är andelen småhus som har en gällande energideklaration låg eftersom deklarerationer typiskt bara upprättas vid försäljning och sedan löper ut efter 10 år. Det innebär att många småhusägare först skulle behöva anlita en certifierad energiexpert för att ta fram en energideklaration innan de kan söka stödet. Det medför ett administrativt moment och en viss kostnad, men det skulle också möjliggöra en ökning av hushållens kunskap om förutsättningar för att förbättra energiprestandan i deras småhus inför genomförandet av åtgärder. Kostnaden för upprättandet av energideklarerationer skulle med fördel kunna bidragsberättigas som del av stödet (förutsatt att de inte görs i samband med en

¹ Energimyndigheten (2026). *Styrmedel och finansiering för energirenovering*. Eskilstuna: Energimyndigheten, utifrån resultat i bilagd rapport Ramboll. (2026). *Samhällsekonomiska aspekter på energirenovering*. Stockholm: Ramboll

försäljning då energideklaration redan utgör ett krav). Fler energideklarationer skulle också öka berörda myndigheters kunskap om energiprestandaläget i beståndet, vilken i dagsläget är låg.

Att koppla stödet till energideklarationer skulle även göra det möjligt att verifiera förbättringen i energieffektivitet, i det enskilda fallet såväl som på beståndsnivå, och bidra till bättre underlag för framtida utvärdering av stödets effekt och kostnadseffektivitet. Vid en sådan verifiering skulle man kunna tillämpa en så kallad *förenklad uppdatering av energideklarationer*, som beskrivs i ett nyligen remitterat förslag från Boverket.²

Energimyndigheten skulle därför gärna se en analys av en alternativ utformning av stödet, där man använder en låg energiklass som villkor istället för värdeår 1990.

Breddning av uppvärmningsformer inklusive fjärrvärme

Energimyndigheten ser positivt på att stödet breddas till att inte bara omfatta el- och gasuppvärmda småhus. Energimyndigheten anser dock att även fjärrvärmevärmda hus borde kunna omfattas av stöd för förbättring av klimatskärm. Det är principiellt viktigt att inte slösa med energi genom ineffektiv slutanvändning, oavsett vilket energislag det gäller. Men även om man fokuserar på just elkraftsystemets energi- och effektutmaningar bör man beakta att fjärrvärmesystemet använder el i exempelvis värmepumpar och elpannor, och att effektoppar i elnätet ofta sammanfaller med dem i fjärrvärmenätet. Att minska värmebehovet i fjärrvärmevärmda småhus bidrar därför också med nyttor till elnätet. Slutligen finns det externa nyttor med energireoveringar, såsom förbättrad inomhusmiljö, som även boende i fjärrvärmevärmda småhus gynnas av. Energimyndigheten föreslår därför att förslaget revideras så att även fjärrvärmevärmda hus berättigas stöd för klimatskärmsåtgärder, dock ej värmesystemåtgärder.

Förslagets övriga innehåll

Energimyndigheten ser positivt på att det nya bidraget ska kunna fördelas fritt på olika åtgärder och i valfri ordning. Energimyndigheten ser särskilt positivt på att begränsningen i 11 § har tagits bort, vilken tidigare innebar att stöd för klimatskärmåtgärder bara kunde ges efter det att stöd för värmesystemåtgärder redan getts. Denna ändring gör att det nya bidraget går i linje med principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i direktivet om energieffektivitet. Bidraget riskerar inte heller längre att styra småhusägare mot investeringar i överdimensionerade och onödigt dyra uppvärmningssystem. Energimyndigheten är också positiv till att bidraget inte längre begränsas till högst halva maxbeloppet vardera för klimatskärm- respektive värmesystemåtgärder utan kan fördelas fritt mellan olika åtgärder. Det är rimligt att anta att småhusägare kommer att välja de åtgärder som är mest lämpliga och kostnadseffektiva i just deras småhus.

² Boverket (2026). *Remiss: Förslag till ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader – BFS 20xx:B26*. Karlskrona: Boverket.

Energimyndigheten står också bakom att installation av luft-luftvärmepump inte längre omfattas av stödet. Styrmedel i form av ekonomiska bidrag bör i regel användas för att sänka investeringströsklar i syfte att åstadkomma åtgärder som annars inte hade ägt rum. Eftersom luft-luftvärmepumpar i småhus ofta redan är en lönsam åtgärd med en kort återbetalningstid behöver de inte subventioneras.

Energimyndigheten befarar att en del åtgärder för förbättring av klimatskärmen, framförallt byte av fönster och dörrar, enligt förslaget skulle kunna beviljas bidrag utan att de leder till någon betydande energieffektivisering. För att få ekonomiskt stöd bör en åtgärd nå en nivå som överträffar samhällets minimikrav om att en ändring inte får medföra att energieffektiviteten försämras. Energimyndigheten anser därför att villkoren för dessa åtgärder bör kompletteras med produktkrav, exempelvis ett lägsta U-värde, som gör det mindre sannolikt att bidrag ges för åtgärder som inte förbättrar energieffektiviteten. Om bidraget villkoras enligt energiprestanda och man kan verifiera att åtgärderna resulterat i en förbättring på byggnadsnivå behövs däremot inte produktkrav.

Förslaget nämner egenskapen "styrbar" hos värmepumpar. Denna egenskap behöver enligt Energimyndigheten förtydligas antingen i förordningen eller i en tillhörande vägledning då det inte är självklart vad den innebär.

Konsekvenser

Energimyndigheten noterar att de siffror om förväntad energibesparing som anges under "Konsekvenser på övergripande nivå i samhället" är lågt angivna eftersom de enbart beaktar de besparingar som sker det år en åtgärd utförs. I själva verket kommer en energieffektiviseringsåtgärd fortsätta spara energi varje år och de totala energibesparingarna för samhället kommer bli betydligt större än vad som anges. Om man lägger ihop de årliga besparingarna som anges i promemorian till ackumulerade besparingar så blir siffran inte 150 GWh utan 450 GWh fram till 2030. Då ska man även komma ihåg att energibesparingarna kommer fortsätta ackumuleras även efter 2030.

Energimyndigheten vill understryka att realiseringen av energieffektiviseringspotentialen i byggnadsbeståndet är ett stort projekt som kommer kräva fortsatt uppmärksamhet och långsiktighet från regeringen.

Energimyndigheten ser positivt på att Boverket föreslås få i uppdrag att följa upp att syftet med bidraget tillgodoses framgent.

Slutligen vill Energimyndigheten lämna som medskick att vi genom våra främjandeinsatser inom energi- och klimatrådgivning kan bidra till att stödet får genomslag och nyttjas av småhusägare och därmed leder till de kostnads- och energibesparingar som det syftar till.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Caroline Asserup.
Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard

Janson, avdelningschefen Lena Kling och enhetschefen Veronica Eade.
Föredragande har varit handläggaren Carolina Koronen.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens
ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift